

# PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z GEOGRAFII

## 1. CELE OCENIANIA W GEOGRAFII

Geografia pomaga w rozumieniu świata współczesnego, a zwłaszcza zachodzących w nim przekształceń i przemian gospodarczych, społecznych i politycznych na kontynentach i w wybranych państwach.

Wiedza geograficzna jest niezbędna uczniom w dalszej nauce i życiu pozaszkolnym.

Przedmiotem oceny są: **wiedza, umiejętności, postawa.**

### a) Cele ogólne oceniania w geografii:

- Rozpoznawanie poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosowaniu do wymagań programowych.
- Poinformowanie ucznia o poziomie jego umiejętności w zakresie geografii i postępach w tym zakresie.
- Pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu geograficznym.
- Motywowanie ucznia do dalszej pracy.
- Rozbudzanie zainteresowań ucznia przedmiotami przyrodniczymi.
- Wyrabianie przekonania o przydatności zdobytej wiedzy geograficznej w życiu codziennym.
- Wdrażanie ucznia do samooceny swoich osiągnięć i wysiłku.
- Wdrażanie ucznia do uzasadnienia własnych postaw i poglądów.
- Dostarczanie rodzicom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach uczniów.

### b) Szczegółowe cele oceniania w geografii:

- Sprawdzanie stopnia zapamiętywania, zrozumienia, przyswajania, stosowania treści geograficznych:
  - lokalizowanie miejsc na powierzchni Ziemi i orientowanie się w ich wzajemnym położeniu za pomocą map,
  - opisywanie ruchów Ziemi i ich następstw,
  - opisywanie współzależności między elementami środowiska naturalnego a działalnością człowieka,
  - opisywanie regionów świata i Polski,
  - znajomości podstawowych faktów dotyczących treści kształcenia,
  - znajomości terminów rozpoznawanych w kontekście,
  - znajomości prawidłowości geograficznych ułatwiających zrozumienie przyczynowości zjawisk przyrodniczych, społecznych i gospodarczych.
- Sprawdzanie stopnia umiejętności opanowania działań praktycznych:
  - wykreślenia profilów hipsometrycznych,
  - obliczanie odległości rzeczywistej na podstawie skali (podziałki) mapy,
  - obliczanie rozciągłości w stopniach i kilometrach na podstawie siatki kartograficznej oraz skali mapy,
  - obliczanie różnicy czasu słonecznego,
  - czytanie treści atlasu,
  - czytanie wykresów klimatycznych i ich interpretacja,
  - czytanie map hipsometrycznych, formacji roślinnych, krajobrazowych, gospodarczych
  - przedstawianie danych statystycznych w postaci wykresów i diagramów,
  - określanie położenia geograficznego na podstawie mapy.

## 2. OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIĄ PODDAWANE OCENIE

### Ocenianiu poddane będą następujące obszary aktywności ucznia:

- „Wiedza” – osiągnięcia dydaktyczne ucznia; ocena zdobytej wiedzy i umiejętności (testy, sprawdziany, kartkówki).
- „Zaangażowanie” – ocena zaangażowania ucznia w uczenie się (odpowiedzi ustne, kartkówki, dyscyplina, prowadzenie dyskusji z poszanowaniem odmiennych poglądów i postaw, stosowanie się do reguł panujących podczas pracy w grupie, aktywność na lekcji, samodzielne proponowanie rozwiązań, tempo i systematyczność pracy, umiejętność prowadzenia obserwacji, wyciąganie wniosków, prezentowanie dodatkowych posiadanych informacji i materiałów nie zakłócając toku lekcji).
- „Praca” – (praca własna, prowadzenie zeszytu, korzystanie z różnych źródeł informacji, konkursy, notatka do lekcji, przygotowanie do lekcji; posiadanie koniecznych na lekcji pomocy (zeszyt, podręcznik, atlas, przybory, itp.

## 3. SPOSOBY OCENIANIA

- a) **Zgodnie z WZO przy ocenianiu bieżącym przyjmuje się sześciostopniową (cyfrową) skalę ocen:**

celujący	- 6
bardzo dobry	- 5
dobry	- 4
dostateczny	- 3
dopuszczający	- 2
niedostateczny	- 1

**W dzienniku odnotowywane są postępy w nauce w skali cyfrowej z „+” i „-”.**

- b) **Przyjmuje się następującą metodę ważności ocen:**

test sprawdzający	- waga 5
kartkówka	- waga 3
odpowiedź ustna	- waga 3
praca z mapą, atlasem	- waga 2
prace długoterminowe	- waga 2
zadania domowe	- waga 2
praca (aktywność) na lekcji	- waga 2
zeszyt (estetyka)	- waga 2

**Do prac długoterminowych zalicza się ( albumy, foldery, prowadzenie obserwacji w terenie, korzystanie z różnych źródeł informacji)**

- c) **Warunkiem otrzymania:**

- **oceny celującej**
  - jest spełnienie wymagań na ocenę bardzo dobrą i prezentowania przez ucznia wymagań edukacyjnych wykraczających poza program nauczania,
  - jest udział i uzyskanie pozytywnego wyniku w szkolnych konkursach, olimpiadach,
  - jest wykonywanie wszystkich zadań w toku lekcyjnym zupełnie samodzielnie.
- **oceny bardzo dobrej**
  - jest opanowanie przez ucznia w dopełniającym zakresie wiadomości i umiejętności określonych programem,
  - jest stosowanie zdobytej wiedzy do rozwiązywania problemów w nowych (nietypowych) sytuacjach,
  - jest wykazywanie dużej samodzielności i korzystanie bez pomocy nauczyciela z różnych źródeł wiedzy geograficznej,

- jest samodzielne interpretowanie wykresów, diagramów, tabel, map itp.,
- jest systematyczne wykonywanie zaplanowanych zadań w czasie lekcji,
- jest planowanie i przeprowadzenie obserwacji geograficznych oraz prezentowanie ich wyników.
- **oceny dobrej:**
  - jest opanowanie przez ucznia w rozszerzającym zakresie wiadomości i umiejętności określonych programem, pogłębione i rozszerzone w porównaniu z wymaganiami podstawowymi,
  - jest poprawne stosowanie zdobytych wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych problemów,
  - jest korzystanie z różnych źródeł wiedzy geograficznej.
- **oceny dostatecznej:**
  - jest opanowanie przez ucznia w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności określonych programem, które są konieczne do dalszego kształcenia, użyteczne w życiu codziennym,
  - jest spełnienie przez ucznia wymagań koniecznych i podstawowych,
  - jest poprawne stosowanie wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych problemów z pomocą nauczyciela,
  - jest przeprowadzenie prostszych pomiarów, odczytów pod kontrolą nauczyciela.
- **oceny dopuszczającej:**
  - jest opanowanie przez ucznia wymagań programowych w zakresie wiadomości i umiejętności w stopniu umożliwiającym dalsze kształcenie,
  - jest rozwiązywanie z pomocą nauczyciela typowych zadań (teoretycznych lub praktycznych), o niewielkim stopniu trudności,
  - jest podjęcie przez ucznia próby wykonywania zaplanowanych zadań w czasie toku lekcji, mimo trudności.
- **oceny niedostatecznej:**
  - jest nieopanowanie przez ucznia wiadomości i umiejętności określonych programem, a które są konieczne do dalszego kształcenia,
  - jest niemożliwość rozwiązania zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela,
  - jest niepodjęcie przez ucznia wykonywania zadań w czasie lekcji,
  - jest niesystematyczne odrabianie zadań domowych,
  - jest bierna postawa w czasie toku lekcyjnego,
  - nie okazywanie w czasie lekcji żadnej chęci współpracy z nauczycielem,
  - nie prowadzenie na bieżąco notatek w zeszytach ćwiczeń oraz zeszytach przedmiotowym,
  - jest wykonywanie zadań bardzo niechętnie lub w ogóle w czasie lekcji.

#### 4. NARZĘDZIA POMIARU I ICH CZĘSTOTLIWOŚĆ

##### a) Narzędziami pomiaru osiągnięć ucznia na lekcjach geografii są:

- Testy sprawdzające (sumujące) po zakończeniu działu programowego zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem (zaznaczone w zeszytach i dzienniku), poprzedzone powtórką, czas trwania – 45 min.
- Sprawdziany zapowiedziane z czterech, pięciu lekcji, czas trwania ok. 25 min.
- Kartkówki zapowiedziane, niezapowiedziane z trzech ostatnich lekcji lub z ostatniej lekcji, czas trwania ok. 10 – 15 min.
- Odpowiedzi ustne 1 – 2 razy w semestrze.
- Bieżące prace domowe.
- Umiejętność czytania mapy – na bieżąco.
- Ocenianiu podlega sposób prowadzenia zeszytu – 1 raz w semestrze:
  - zeszyt jest podstawowym źródłem informacji o tematyce i zakresie nauczania,

- zeszyt powinien zawierać zadania domowe i zapisy z wszystkich zajęć (również w czasie nieobecności),
- notatki powinny być prowadzone estetycznie, czytelnie.
- Prace dodatkowe długoterminowe np. albumy, foldery, obserwacje pogody, analizy itp.
- Projekty edukacyjne (kl. II-III)

**b) Częstotliwość oceniania:**

- Oceniania dokonuje się systematycznie przez cały semestr. Ilość ocen cząstkowych jest niezależna od układu treści programowych. Zgodnie z WZO za minimalną ilość ocen w semestrze przyjmuje się:
  - przy jednej godzinie tygodniowo – 3 oceny,
  - przy dwóch godzinach tygodniowo – 4 oceny.
- Testy (sprawdziany) powinny być sprawdzone w ciągu tygodnia i oddane uczniom do wglądu.
- Uczeń raz w semestrze może zgłosić (przed zajęciami) nieprzygotowanie do lekcji oraz brak zadania domowego – w przypadku jednej godziny tygodniowo lub dwa razy w przypadku więcej niż jednej godziny tygodniowo. Zadanie musi zostać uzupełnione na następną lekcję.
- Po trzecim zgłoszeniu braku zadania lub nie zgłoszeniu oraz nieuzupełnieniu zaległego zadania uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
- Za odpisywanie zadania ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń odpisujący, jak również uczeń umożliwiający odpisywanie.
- Test (sprawdzian sumujący) z działu programowego poprzedza zawsze lekcja utrwalająca.

**5. USTALENIE OCENY SEMESTRALNEJ I KOŃCOWEJ**

- Ocena semestralna i końcowo roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych. Warunkiem koniecznym uzyskania oceny pozytywnej na semestr jest otrzymanie oceny co najmniej dopuszczającej ze wszystkich prac klasowych (sprawdzianów), których termin umożliwi zaliczenie. Decydujący wpływ mają stopnie za wiedzę i umiejętności. Oceny za postawę są kalibracją, tzn. mogą podwyższyć lub obniżyć ocenę semestralną (końcoworoczną) w przypadku niejednorodnych ocen ze sprawdzianów (testów), odpowiedzi ustnych i kartkówek.
- Przy ocenianiu **końcowo rocznym** pod uwagę bierze się stopnie cząstkowe z **drugiego semestru** oraz ocenę **semestralną śródroczną** (zgodnie z rozporządzeniem MEN z 19.04.1999 r.).

Przy wystawianiu oceny semestralnej i końcowo rocznej stosuje się metodę „ważności” ocen:

$$\text{Średnia ważona} = \frac{\sum w_i \cdot o_i}{\sum w_i}$$

- Progi procentowe ocen przy ocenianiu prac pisemnych:

100%-celujący  
99% - 91% - stopień bardzo dobry  
90% - 71% - stopień dobry  
70% - 51% - stopień dostateczny  
50% - 36% - stopień dopuszczający  
35% - 0% - stopień niedostateczny

- Średniej ważonej przyporządkowuje się ocenę śródroczną lub i roczną w następujący sposób:

<b>Średnia ważona</b>	<b>Ocena na śródroczna (końcowa)</b>
1,99	<b>Niedostateczny</b>
Od <b>2,00</b> do <b>2,60</b>	<b>Dopuszczający</b>
Od <b>2,61</b> do <b>3,60</b>	<b>Dostateczny</b>
Od <b>3,61</b> do <b>4,60</b>	<b>Dobry</b>
Od <b>4,61</b> do <b>5,50</b>	<b>bardzo dobry</b>
powyżej <b>5,51</b>	<b>Celujący</b>

- Nauczyciel przedmiotu informuje ucznia o ocenie niedostatecznej semestralnej lub końcowo rocznej na miesiąc przed posiedzeniem rady pedagogicznej. Pisemną informację do rodziców ucznia przekazuje wychowawca. O pozostałych ocenach uczniów jest informowany ustnie na tydzień przed posiedzeniem rady pedagogicznej. Informację o poinformowaniu uczniów umieszcza w dzienniku lekcyjnym nauczyciel przedmiotu.
- Uczeń ma obowiązek wpisać informacje o przewidywanej dla niego ocenie do zeszytu lub dzienniczka ucznia i przekazać rodzicom.
- O ile, według ucznia lub jego rodziców, ocena jest niekorzystna, uczeń ma prawo do egzaminu sprawdzającego według zasad określonych w WZO.
- Ustalona ocena niedostateczna z klasyfikacji końcowo rocznej może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu poprawkowego przeprowadzonego zgodnie z WZO.

#### 6. SPOSOBY POPRAWIANIA OCEN NIEDOSTATECZNYCH

- Uczeń może poprawiać ocenę niedostateczną z testu sprawdzającego w przeciągu 2 tygodni od oddania pracy przez nauczyciela.
- Uczeń nieobecny jest zobowiązany do napisania testu w terminie wyznaczonym przez nauczyciela, z uwzględnieniem uprawnień wynikających z regulaminu ucznia.
- Nieprzystąpienie do zaliczenia testu jest równoznaczne z uzyskaniem oceny niedostatecznej.
- Uczeń niesklasyfikowany z powodu usprawiedliwionej nieobecności ma prawo do złożenia egzaminu klasyfikacyjnego zgodnie z WZO.

#### 7. SPOSOBY INFORMOWANIA O WYNIKACH NAUCZANIA UCZNIA I RODZICÓW

- Uczeń jest informowany o swoich ocenach na bieżąco.
- Rodzicom informacje udzielane są podczas wywiadówek i drzwi otwartych, a także podczas indywidualnych spotkań, konsultacji oraz poprzez dziennik internetowy - LIBRUS..
- Pisemne prace ucznia są przechowywane do końca roku szkolnego przez nauczyciela przedmiotu, są udostępniane rodzicom ucznia do wglądu.
- Na prośbę ucznia lub rodziców nauczyciel ma obowiązek umotywić ocenę,
- Na wniosek rodziców wychowawca klasy może zorganizować spotkanie z nauczycielem uczącym w danej klasie.
- O zatwierdzonej przez radę pedagogiczną ocenie semestralnej rodzic dowiadyuje się na wywiadówce, a ocenie końcowo rocznej – z otrzymanego świadectwa.

#### 8. DOKUMENTOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIA

##### a) Nauczyciel gromadzi informacje o postępach edukacyjnych ucznia, aby:

- Zdiagnozować w jak najpełniejszy sposób jego wiadomości i umiejętności.
- Wskazać silne i słabe strony jego edukacji geograficznej.
- Sprawnie sterować procesem nauki ucznia.
- Uzyskać rzetelną i obiektywną informację o jakości uczenia się i przekazać ją uczniowi, rodzicom i wychowawcy.

- Nauczyciel przedmiotu informuje ucznia o ocenie niedostatecznej semestralnej lub końcowo rocznej na miesiąc przed posiedzeniem rady pedagogicznej. Pisemną informację do rodziców ucznia przekazuje wychowawca. O pozostałych ocenach uczeń jest informowany ustnie na tydzień przed posiedzeniem rady pedagogicznej. Informację o poinformowaniu uczniów umieszcza w dzienniku lekcyjnym nauczyciel przedmiotu.
- Uczeń ma obowiązek wpisać informacje o przewidywanej dla niego ocenie do zeszytu lub dzienniczka ucznia i przekazać rodzicom.
- O ile, według ucznia lub jego rodziców, ocena jest niekorzystna, uczeń ma prawo do egzaminu sprawdzającego według zasad określonych w WZO.
- Ustalona ocena niedostateczna z klasyfikacji końcoworocznej może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu poprawkowego przeprowadzonego zgodnie z WZO.

**b) Nauczyciel przedmiotu dokumentuje osiągnięcia ucznia poprzez:**

- Zapis w dzienniku elektronicznym.
- Zapis w zeszycie przedmiotowym lub ćwiczeniowym ucznia.